

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

- Læring i klinisk praksis – hvor svært kan det være?

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd.

uddannelseskonference d. 7. maj
2025

- Pædagogik – hvad handler det egentligt om?

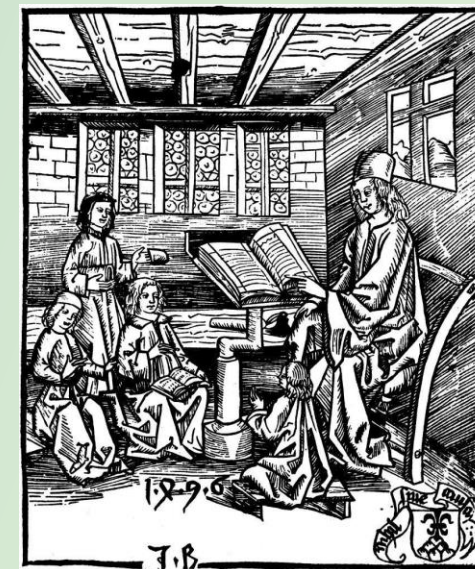
Uddannelse

Undervisning

Opdragelse

Dannelse i vid forstand

- i form af værdier, viden, handlekraft, se nuancer,
kende til faglighed og samhørighed

- ” Sceneriet er præget af humanismens dannelsesideal, der ofte var langt fra virkeligheden, men hyldede forestillingen om en beåndet og inspireret undervisning”
<https://lex.dk/p%C3%A6dagogik>
Mushinsky i Bjerg
<https://lex.dk/p%C3%A6dagogik>
red) 2003 Pædagogik – en grundbog til et fag, Stockholm 2025 Det er ikke de unge den er gal med, det er samfundet

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

Uddannelse i klinisk praksis 2 perspektiver

nogen skal lære noget

og

nogen skal bidrage til at sætte læring i gang – I som
vejledere og kliniske undervisere,
uddannelsesansvarlige

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

Hvad kommer de studerende med?

- Strukturelle, samfundsmæssige og institutionelle krav om præstationskultur, perfektionskultur
- Højhastighedstid (samfundsmæssig acceleration)
- Sociale medier
- Generalisering om mangel på robusthed og evne til krav og udfordringer
- Forskellige økonomiske muligheder

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskongference d. 7. maj 2025

- Dobbeltblik på unge anno 2025

vs

Unge med høj trivsel (29%)

Unge der trives og oplever pres (27%)

Unge med pres og bekymringer (16%)

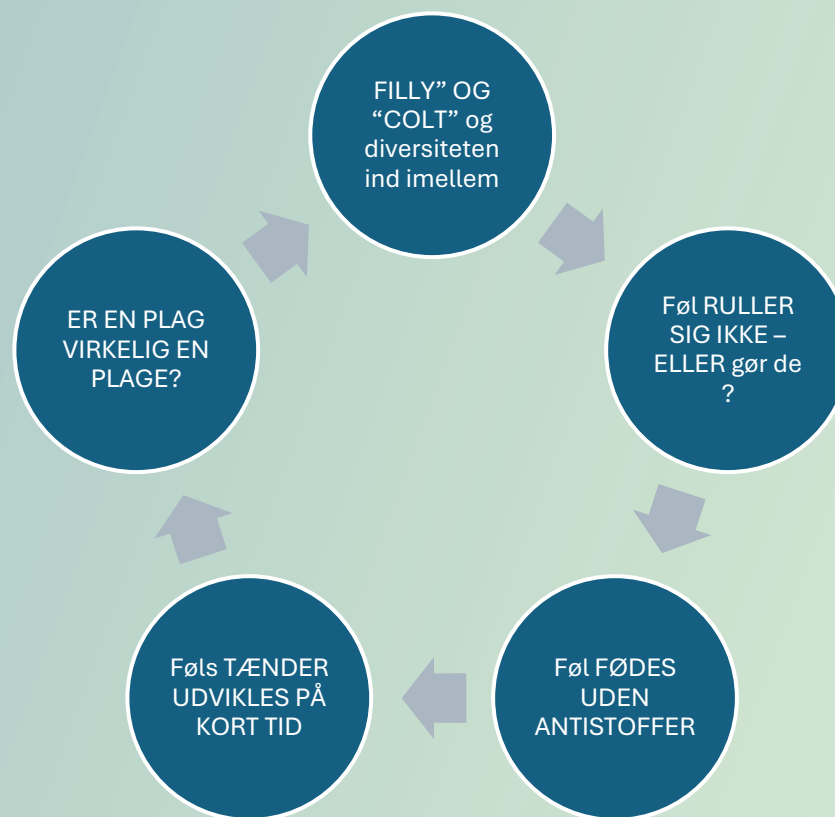
Unge med psykiske udfordringer (17%)

Unge med komplekse udfordringer (11%)

Trivsel og mistrivsel dækker
over mangfoldighed,
som der bliver
handlet på og levet med.
7 hotspots

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonsference d. 7. maj 2025

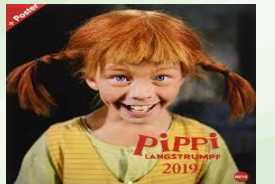
Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonsference d. 7. maj 2025

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskongference d. 7. maj 2025

Fra den abstrakte studerede til den faktiske studerende– Hvem er de?

- Inspireret af Kronik i Politiken 05.08 2024 D Christina Barfoed-Høj Direktør for Danmarks evalueringsinstitut
- Johannsen, Ulriksen og Holmegaard 2015 Deltagerforudsætninger i Rinecker, Jørgensen , Dolin og Ingerslev : Universitetspædagogik

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

Hvilke deltagerforudsætninger
kommer de studerende med?

Faktuelle forhold

Motivationelle forhold – hvornår indtræffer

”antændelsestidspunkter”

Følelsesmæssige forhold

Vedtofte: Centrale pædagogiske begreber i Tejmers og Lind 2020 Pædagogik for sundhedsprofessionelle, Rosa 2023:
Det ukontrollerbare

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskongference d. 7. maj 2025

Uddannelse i praksis i krydsfeltet mellem

Læringens 3 dimensioner

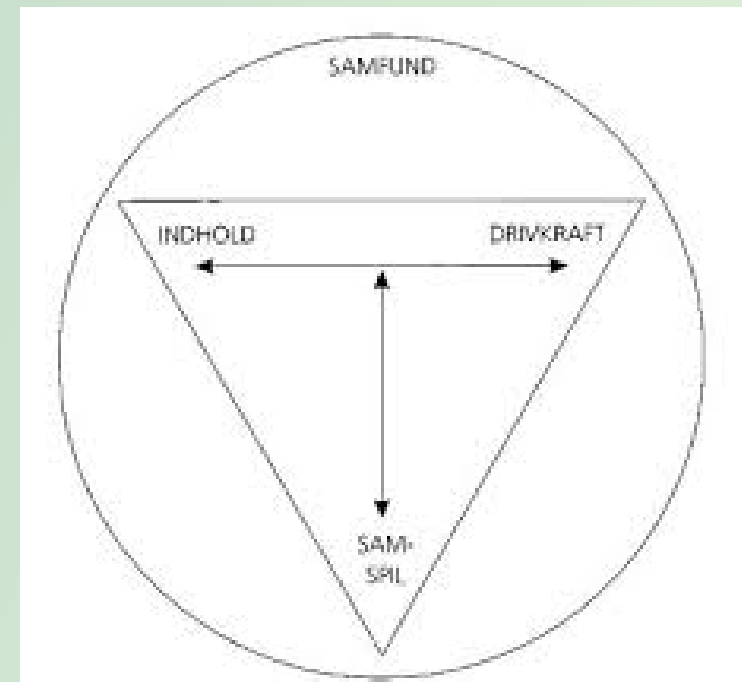
Læring i praksis

Kulturelle forhold

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonsference d. 7. maj 2025

- Illeris læringstrekant – de 3 dimensioner i læring
- De studerendes perspektiv i deres læreprocesser

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

- Perifer legitim deltagelse som læring i praksis

Når læring er integreret del af sociale processer og sammenhænge

- Skabes i og mellem mennesker – altså i relationer

- Vedtofte Hvor svært kan det være at lære i den kliniske praksis. Uddannelsesnyt 3.2024, Lave og Wenger 2001
Legitimate peripheral participation, Wenger- Trayner og Wenger-Trayner 2019 ”praksisfællesskaber og læringslandskaber i Illeris ”Tekster om læring

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

- Perifer legitim deltagelse som læring i praksis
- Læring i praksis som socialt og fagligt fællesskab
- Refleksiv og analytisk forståelse af forskellige faglige kontekster
- Intenderet relation mellem studerende og klinisk vejleder
- Deltage i det praktiske fællesskab hvor handlinger sker

Dansk Sygepleje Selskabs
Uddannelsesråd.
uddannelseskongference d. 7.
maj 2025

Perifer legitim deltagelse som
læring i praksis

”det er i praktikken de
studerende lærer deres
fag”

”de studerende lærer mest
i virkelige situationer”

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

- Perifer legitim deltagelse

Er også

At skifte placering og perspektiv

Del af sociale strukturer og magtrelationer

Blive holdt tilbage for at deltage fuldgyldigt -
magtesløshed

VS

At bevæge sig hen mod mere intensiv
deltagelse - udvikle selvtillid

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

Perifer legitim deltagelse

For den enkelte: at engagere sig og bidrage til
praksis i konkrete fællesskaber

For fællesskaber: udvikle praksis og sikre nye
generationer af medlemmer

For organisationer: sikre bæredygtighed af de
forbundne praksisfællesskaber, så en
organisation er effektiv og værdifuld

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskongference d. 7. maj 2025

Læring i Praksislandskabet er også politisk og har konkurrerende stemmer

”sundhedsuddannelser har to forskellige virkninger... på den ene side lærer de studerende at sige det rigtige og acceptable, hvilket mindsker ”explicit bias”

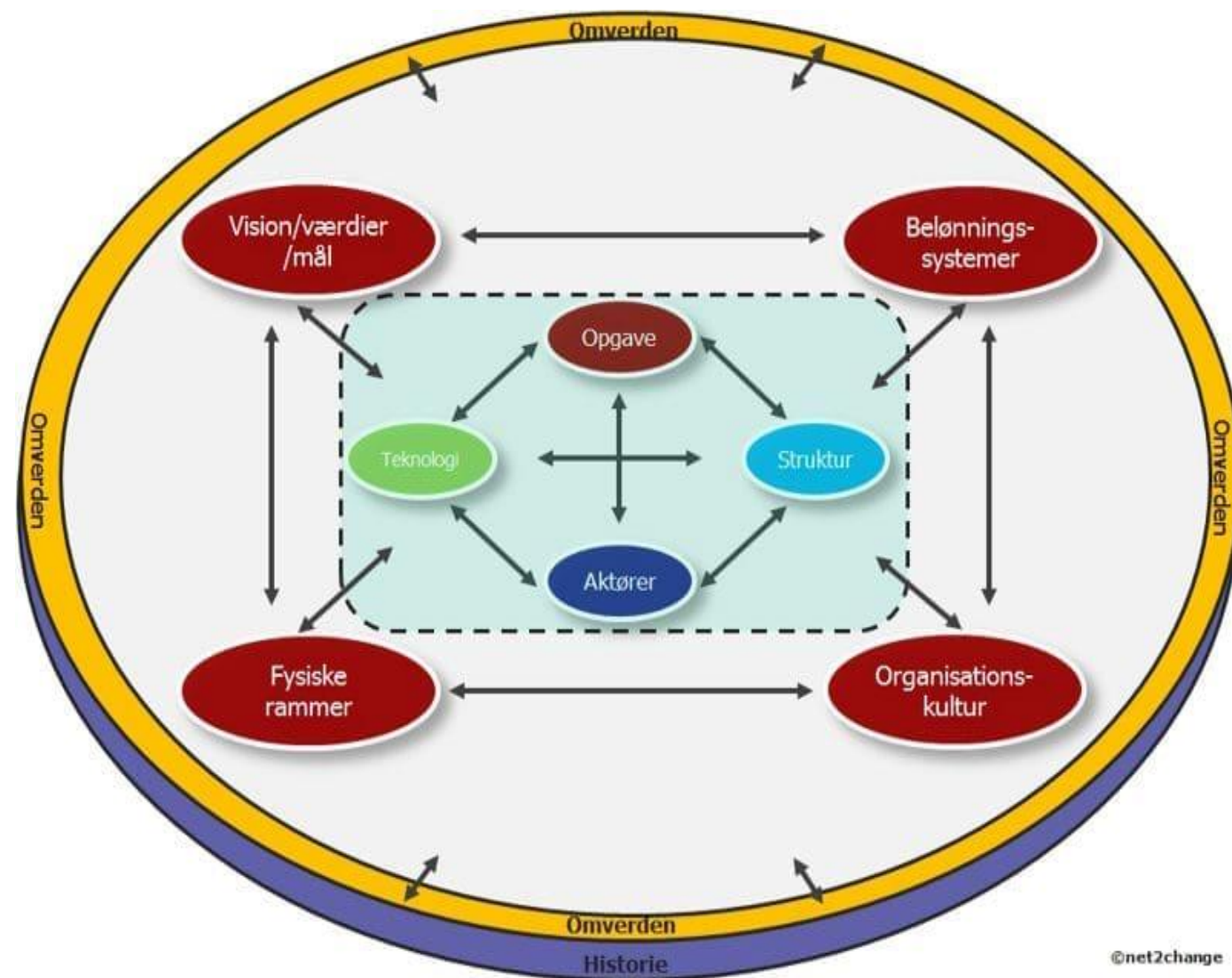
På den anden side lærer de studerende gennem den skjulte socialisering at internalisere faggruppens underforståede fordomme og stereotyper ” den implicite bias ”

Dansk Sygepleje
Selskabs
Uddannelsesråd.
uddannelseskonference d. 7. maj 2025

- Uddannelse af de studerende – hvor, hvordan

Uddannelse af de studerende – hvor, hvordan

©net2change

Inspireret af Bakka og Fivelsdal 2010 Leavitt-Ry-organisationsmodel

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskongference d. 7. maj 2025

Kulturen som del af grundlaget for
uddannelse af studerende:

- Ledere er kulturbærere af grundlæggende antagelser, som fungerer godt og som er gyldige og som læres videre til nye medarbejdere
- Kliniske vejleders, undervisers samspil og position til lederen er betydningsfuld
- Kommunikation om institutionens værdier
- "What are the standards and expectations I will need to comply with?" Vs knowledge of the protocols, standards, expectations that need to be followed"

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonsference d. 7. maj 2025

- **Anbefalinger uddannelsesmæssigt**
 - ”Cognitive – what do I need to know vs. what needs to be known to be competent” (Green 2019 s. 27, 28)
 - Hav opmærksomhed på den daglige planlægning og struktur
 - Skitser rammerne for jeres faglige samspil
 - Skab trygge læringsrum – indtænk deltagerforudsætninger
 - Skab studiemiljø der fremmer fagligt engagement, positive erfaringer
 - Etabler formaliseret, konkret, kontinuerlig vejledning og undervisning
 - Følg den studerende og lad den studerende følge dig

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

- **Anbefalinger socialt**
- Inspirer den studerende til at forholde sig til muligheder og begrænsninger i den kliniske periode
- Inviter til ”sense of belonging”
- indtænk personlige erfaringer, værdifulde relationer, opleve tryghed psykologisk, være sig selv, oplevelse af diversitet

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskongference d. 7. maj 2025

- **Anbefalinger personligt**
- Affective” How can I feel competent in this new environment?” Vs ” what aspects will assist the learner to feel more confident ”
- Efterstræb en ligeværdig relation trods forskellige magtpositioner
- Vær nysgerrig, kvalificerende, udforskende ift. både den studerendes tvivl og formåen
- Vis tillid, sikr at den studerende bliver set, hørt, anerkendt og respekteret for værdier og holdninger
- Gå med den studerendes eventuelle frustrationer, vrede, afmagt
- Brug humor når det er passende

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

- **Det de unge ønsker er**
- Skabe vi èr, lykkes i fællesskaber, præstere i fællesskaber
- ”Indhylninger opstår i fællesskaber, hvor man tør give sig til kende, hvor der er plads til forskelligheder og hvor der er trygt at være”

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

- Pædagogik og uddannelse handler om:
- Tålmodighed
- Respekt
- Indlevelse
- Tillid
- Autensitet
- Stole på erfaringer

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråds uddannelseskongference d. 7. maj 2025

Optimale forventninger til vejledere

- Faglig stolthed
- Dygtig underviser
- Motiveret og interesseret i uddannelse
- Være entusiastisk, inspirerende
- Kaste redningsveste ud
- Stor og inkluderende personlighed

Inspiration fra Lynch S A m.fl Faculty Teaching Mentor Program: Supporting, Engaging, and Retaining New Faculty, The Department Chair, 2017 , Stockholm 2025
”Det er ikke de unge den er gal med, det er samfundet”

Dansk Sygepleje Selskabs Uddannelsesråd. uddannelseskonference d. 7. maj 2025

- Fremtidens uddannelse fra forskellige interessenter
- Det er helt afgørende for kvaliteten af uddannelsen, at der i praktikforløbet er tid og kompetencer til at give den vejledning, der er nødvendig for de studerendes læring. ... behov for investeringer i det kliniske uddannelsesmiljø

Arbejdet med reformen, hvor

”det bliver endnu tydeligere at praksis er viden- og forskningsbaseret – og ikke et teoriløst »rum«”

Dansk Sygepleje Selskabs
Uddannelsesråd.
uddannelseskonsference d. 7.
maj 2025

